

5.

SINIF

1.

DENEME

Adı ve Soyadı:

5. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
BURSLULUK SINAVI (İOKBS)

Maarif Modeline Uyumlu

1. DENEME

İlk Kez Yayınlanan Sorularla

Metin Özdamarlar

in bu güzel ülkenin birbirinden değerli öğrencilerine hediyesidir.

1. Dâhil olduğumuz gruplarda birtakım rollere sahip oluruz. Çocuk, öğrenci, kaleci bu rollerden bazılarıdır. Birden çok grupta yer aldığımız için aynı anda birden fazla role de sahip oluruz. Dâhil olduğumuz gruplara ve üstlendiğimiz rolere göre çeşitli haklar elde eder ve sorumluluklar üstleniriz.

Verilen bilgide aşağıdaki gruplardan hangisindeki role ilişkin örnek verilmemiştir?

- A) Aile
B) Akraba
C) Okul
D) Spor takımı

2. Ülkemize yurt dışından öğrenci veya gezmek görmek amacıyla birçok misafir gelmektedir. Bizler, kültürümüzün önemli bir değeri olan Türk misafirperverliği gereği ülkemize gelen misafirleri dil, din, renk ayrımı yapmadan saygı ve sevgiyle karşılarız. Misafirperverliğimizden ve kültürel saygımızdan etkilenen bu misafirlerin bir kısmı ülkemize yerleşmeyi tercih etmektedir. Bu durum ülkeler arası etkileşimi artırır. Milletler arasındaki ön yargıları ortadan kaldırarak bir arada mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamamız için ortam sağlar.

Verilen haberde farklı kültürel özelliklere sahip insanların bir araya gelmesini gerektiren durumlardan;

- I. Spor
II. Eğitim
III. Turizm

hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Asrın felaketi olarak adlandırılan 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli ve birçok ilimizi etkileyen deprem milletçe yaşadığımız büyük felaketlerdendir. Bu felaket karşısında halkımız tek yürek olup depremzedelerin yaralarını sarmaya çalışmış, maddi ve manevi yardımlar yaparak depremzedelere her türlü desteği sağlamaya gayret etmiştir.

Bu durum milletimizin hangisine verdiği öneme kanıt olarak sunulamaz?

- A) Yardımlaşma ve dayanışmaya
B) Toplumsal iş birliğine
C) Kültürel özelliklere saygı duymaya
D) Duyarlı olmaya

4. Ege kıyısında yer alan İzmir, Türkiye'nin önemli liman şehirlerinden biridir. Şehir, kara yolu, demir yolu ve hava yolu ağlarının kesişme noktasında bulunur. Efes Antik Kenti, Agora, Şirince Köyü, Kuş Cenneti, Saat Kulesi gibi yerleriyle masmavi denizi ve kumsalları İzmir'in önemli turistik merkezleridir.

Metinde, İzmir'in göreceli konumuyla ilgili hangi bilgiye yer verilmemiştir?

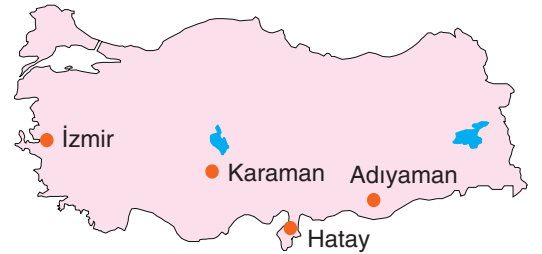
- A) Yer altı kaynakları
B) Tarihî mekanlar
C) Ulaşım yolları
D) Doğal güzellikler

5. Doğal ve beşerî çevremizdeki değişimler yaşadığımız ili birçok açıdan etkileyebilir. Örneğin çevremizdeki bir akarsuyun üzerine yapılan barajdan elektrik elde edilirken kurak topraklara sulama imkânı oluşturur. Yaşadığımız ile yapılan fabrikalar, ilin göç almasını sağlayıp yeni konutlarla nüfusunu artırabilir. Nüfusun artmasıyla çevremizdeki bina sayısı artar ve yerleşim alanı genişler.

Verilen metinde doğal ve beşerî çevrede hangi alanda gerçekleşen değişime örnek verilmemiştir?

- A) Üretim yapma
B) Ulaşım sağlama
C) Barınma
D) Enerji üretme

- 6.

Haritada verilen illerden hangisinde deprem riski daha azdır?

- A) Karaman
B) Adıyaman
C) İzmir
D) Hatay

7. Ülkemizin komşularını ve başkentlerini gösteren tablo şöyledir:

	Ülke	Başkenti
I.	Gürcistan	Tiflis
II.	Suriye	Şam
III.	İran	Bağdat
IV.	Bulgaristan	Sofya

Buna göre, tablonun kaç numaralı satırında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV
8. Ortak kültürel miras öğeleri somut ve somut olmayan olarak sınıflandırmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi somut kültürel mirastır?

- A) Kuş dili
B) Çay kültürü
C) Zeytin yetiştirme geleneği
D) Pamukkale Travertenleri
9. Dünya genelinde farklı kültürlere ait birçok kültürel miras ögesi belirleyerek bu öğeleri insanlığın ortak mirası görmekte ve bunların korunması için çalışmalar yürütmektedir. Korunması gereken kültürel miras öğelerini hazırladığı ve belirli aralıklarla güncellediği Dünya Mirası Listesi'nde yayımlamaktadır.

Bilgi verilen kurumun kısa adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) BM B) UNICEF
C) NATO D) UNESCO
10. Hacılar'daki evler kerpiçten yapılmış, küçük ve dörtgen odalardan oluşur. Kapı geçitlerinin olmayışı, evlere girişlerin damdan yapıldığını düşündürmektedir. Tek katlı evlerde oval ocaklar ve tahıl depolama yerleri bulunmaktadır. Evler büyük, dörtgen planlı, taş temel üstüne kerpiçten yapılmış, birbirine yakın ve bazen de bitişik olarak yerleştirilmiştir. Önceleri kapı ve pencerelerin bulunmadığı evlere zaman içinde kapı girişleri ve aydınlatma amaçlı pencereler eklenmiştir.

Verilen metinde Hacılar'da zaman içerisinde hangi alandaki değişime örnek verilmiştir?

- A) Giyinme B) Beslenme
C) Savunma D) Barınma

11. Babil hükümdarlarından biri olan Hammurabi, toplumsal hayatı düzenlemek için "Hammurabi Kanunları" olarak bilinen yazılı kanunlar hazırlatmıştır. Bu kanunlar, Sümer Kanunları'nın yeniden düzenlenmesi sonucunda "kısas esasına" göre yapılmıştır. Bu kanunlar kendisinden sonra gelen yasalara da örnek olmuştur.

Buna göre, Babillerin aşağıdaki alanlardan hangisinde dünya ortak mirasına katkı sağladıkları söylenebilir?

- A) Ekonomi B) Bilim
C) Hukuk D) Eğitim

12. Krallar yıl boyunca yaşanan olayları tanrılarına hesap vermek amacıyla kral yıllıklarına yazdırmışlardır. Önemli olayların olduğu gibi yazıldığı kral yıllıkları, tarafsız tarihçiliğin başlangıcı olarak kabul edilmektedir.

Bilgi verilen çalışmaları yapan uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hitit B) Lidya
C) İyon D) Asur

13. "... Yüksek Seçim Kurulunun açıkladığı sonuçlara göre TBMM'de yer alacak 600 milletvekili 53 milyon 993 bin 683 kişinin verdiği oylarla belirlendi. Açıklanan sonuçlara göre mecliste 7 siyasi parti, ülke yönetimine katılmaya hak kazandı. Siyasi partilerin milletvekili sayısındaki dağılım ise şöyle gerçekleşti:..."

Verilen haber demokrasinin;

- I. Çoğulculuk
II. Seçme ve seçilme
III. Hukukun üstünlüğü

hangi ilkeleriyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

14. Vatandaşlık okuryazarlığına sahip birey; toplumsal sorunlara duyarlı, siyasi ve hukuki konularda kendi yaşamını devam ettirebilecek kadar yeterli bilgiye sahip ve bu bilgiyi davranışlarla destekleyebilme becerisi bulunan kimsedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi vatandaşlık okuryazarlığına sahip bir bireyden beklenecek bir davranış değildir?

- A) Ülke gündemini takip etmek
B) Seçimlerde oy kullanmak
C) Toplumsal konulara duyarlı olmak
D) Bir meslek sahibi olmak

15. "... İbrahim Bey, pek çok tüketicinin karşılaştığı ancak peşine düşmediği sorunlarla mücadelesiyle tanınıyor. Bilinçli ve etkin bir vatandaş olan İbrahim Bey, Tüketici Hakem Heyetine yaptığı başvuruların birçoğundan olumlu netice aldı. Hatalı ürün gönderildiği hâlde kendisinden tahsil edilen binlerce lirasının iade edilmesini sağladı..."

Verilen haberde öne çıkan etkin vatandaş özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirel bakış açısına sahip olmak
B) Hakkını bilmek ve gerektiğinde aramak
C) Ülke yönetimine katkı sağlamak
D) Vergisini düzenli şekilde ödemek

16. I. Sınırlanırılmaz haklardır.
II. Devredilemez haklardır.
III. Vazgeçilemez haklardır.
IV. Dokunulamaz haklardır.

Verilenlerden hangisi temel hakların özelliklerinden değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

17. **Temel hakları uluslararası düzeyde koruyan belgeler arasında;**

- I. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
II. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
III. Çocuk Hakları Sözleşmesi

hangileri sayılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

18. **Belediye hizmetlerine, Türkiye'nin her yerinden aşağıdaki telefon numaralarından hangisinden ulaşılabilmektedir?**

- A) ALO 150 B) ALO 153
C) ALO 182 D) ALO 177

19. Toprak, insanın hayatının vazgeçilmez unsurlarından biridir. Ekonomik faaliyetlerde ham madde olarak kullanılmaktadır.

Aşağıdaki verilenlerden hangisinin ham maddesi toprak değildir?

- A) Seramik
B) Fayans
C) Kâğıt
D) Cam

20. Her atık çöp değildir. Atıkların bir kısmı yeniden kullanılabilir, ham madde olarak tekrar değerlendirilebilir. Hiçbir şekilde yeniden kullanılmayacak olanlar ise çöp olarak nitelendirilir. Dolayısıyla çöpler geri dönüşüme kazandırılmaz.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi geri dönüşebilir bir atıktır?

- A) Eskimiş gömlek
B) Porselen tabak
C) Araba lastiği
D) Konserve kavanozu

CEVAP ANAHTARI

1. DENEME CEVAP ANAHTARI

1.B	2.C	3.C	4.A	5.B	6.A	7.C	8.D	9.D	10.D	11.C	12.A	13.B	14.D	15.B
16.A	17.C	18.B	19.C	20.D										